
انسان در جستجوی معنا

از هولوکاست، با ادای احترامی کلاسیک به امید

ویکتور ای. فرانکل

با پیشگفتاری جدید نوشته‌ی مارتین گیلبرت

تقدیم به فاطره‌ی مادر

ترجمه‌ی حسینعلی میرشاهی

سرشناسه:

فرانکل، ویکتور ای، ۱۹۰۵ - ۱۹۹۷م.

Frankl, Viktor E.

عنوان و نام پدیدآور:

انسان در جستجوی معنا / نویسنده ویکتور ای. فرانکل؛ مترجم حسینعلی میرشاهی.

مشخصات نشر:

تهران: پر، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری:

ص. ۲۳۲.

978-622-6041-27-0

وضعیت فهرست نویسی:

فیا

یادداشت: عنوان اصلی:

Psycholog erlebt das Konzentrationslager, 1992

یادداشت: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان «**Man's search for meaning: an introduction to logotherapy**»
به فارسی برگردانده شده است.

موضوع:

قتل عام یهودیان، ۱۹۳۹ - ۱۹۴۵م. - خاطرات

موضوع:

Holocaust, Jewish (1939-1945) -- Personal narratives

موضوع:

قتل عام یهودیان، ۱۹۳۹ - ۱۹۴۵م. - جنبه‌های روان‌شناسی

موضوع:

Holocaust, Jewish (1939-1945) -- Psychological aspects

موضوع:

روان‌شناسان - اتریش - سرگذشتنامه

موضوع:

Psychologists-- Austria -- Biography

موضوع:

معنادرمانی

موضوع:

Logotherapy

شناسه افزودن:

گیلبرت، مارتین، ۱۹۳۶ - ۲۰۱۵م. مقدمه‌نویس

شناسه افزودن:

Gilbert, Martin

شناسه افاد:

مد شاه . حسنتا . ۱۳۲۷ - مت حد

انسان در جستجوی معنا

- نویسنده: ویکتور ای. فرانکل
- مترجم: حسینعلی میرشاهی
- صفحه‌آرایی: منیر علیزاده
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
- تیراژ: ۳۵ نسخه
- قیمت: ۳۰,۰۰۰ تومان
- شابک: ۰ - ۲۷ - ۶۰۴۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸

ISBN: 978-622-6041-27-0

۹۷۸ - ۶۲۲ - ۶۰۴۱ - ۲۷ - ۰

آدرس: خ لبافی نژاد، بین خ دانشگاه و فخررازی، پلاک ۱۷۴ واحد ۳
تلفن: ۰۶۶۴۶۶۳۶۰ - ۶۶۴۶۶۹۶۵ - ۰۵۲۵۲۰۲۰۳۰۹۱۲۳

www.ParNashr.ir

در ستایش انسان در جستجوی معنا

«اگر شما امسال تنها یک کتاب بخوانید، کتاب دکتر فرانکل باید همان کتاب باشد.»

لس آنجلس تایمز

«ویکتور فرانکل... یکی از قهرمانان اخلاقی قرن بیستم است. بینش های او درباره‌ی آزادی و حیثیت بشر و جستجوی او برای معنا عمیقاً جنبه‌ی انسانی دارد که می‌تواند زندگی‌ها را دگرگون کند.»

خاخام ارشد دکتر جان اتان ساکس

«ویکتور فرانکل می‌گوید شرارت و انزجار نمی‌تواند ما را کاملاً از بین ببرد... این کتاب به‌غایت حساس، سرودی است برای سیمرغ درون هر یک از ما که برمی‌خیزد و قبل از گریز، زندگی را انتخاب می‌کند.»

برایان کینون، مؤلف کتاب یک زیربنای شرارت

«این یکی از قابل‌توجه‌ترین کتاب‌هایی است که در عمرم خوانده‌ام. زندگی‌ام را عوض کرد و جزئی از هر آنچه برایش زندگی می‌کنم و آنچه تدریس می‌کنم شد. کتابی است که واقعاً باید خواند.»

سوزان جفرز، مؤلف کتاب ترس را احساس کنید ولی به‌هرحال
کارتان را بکنید

«یک اثر ماندگار ادبیات بقاء»

نیویورک تایمز

فهرست مندرجات

۷.....	پیشگفتار ۱ / مارتین گیلبرت.....
۱۱.....	پیشگفتار ۲ / گوردون و. آلپورت.....
۱۷.....	پیشگفتار مؤلف / برای نسخه‌ی ۱۹۹۲.....
۲۱.....	گاه‌شمار.....

بخش اول

تجربه‌هایی در یک اردوگاه کار اجباری

۲۹.....	فصل اول.....
---------	--------------

بخش دوم

لوگو تراپی به صورت خلاصه

۱۳۵.....	بخش دوم.....
۱۳۷.....	معنا طلبی.....
۱۳۹.....	ناکامی وجودی.....
۱۳۹.....	اختلال نوئوژنیکی.....
۱۴۲.....	نوئو - دینامیک.....
۱۴۴.....	خلأ وجودی.....
۱۴۷.....	معنای زندگی.....

۱۴۸	ماهیت هستی .....
۱۵۰	معنای عشق .....
۱۵۱	معنای درد و رنج .....
۱۵۵	مشکلات فرا - بالینی .....
۱۵۶	یک لوگودرام .....
۱۵۸	معنای برتر .....
۱۶۰	ناپایداری زندگی .....
۱۶۲	لوگوتراپی به عنوان یک روش .....
۱۶۹	روان رنجوری اجتماعی .....
۱۷۰	نقدی بر جبرگرایی فراگیر .....
۱۷۳	اصول عقیدتی روان پزشکی .....
۱۷۳	روان درمانی دوباره انسانی شده .....

ضمیمه ی ۱۹۸۴

شرحی بر یک خوش بینی تراژیک

۱۷۷	ضمیمه ی ۱۹۸۴ .....
-----	--------------------

سخن آخر

نوشته ی ویلیام جی. وینز لید

۱۹۹	سخن آخر .....
-----	---------------

گزیده ای از نامه ها و سخنرانی ها

۲۱۳	نامه ها .....
۲۲۱	سخنرانی ها .....
۲۳۱	درباره ی نویسنده .....

پیشگفتار ۱

مارتین گیلبرت

انسان در جستجوی معنا یکی از پر خواننده‌ترین کتاب‌هایی است که از هولوکاست بیرون آمده است. این نسخه‌ی جدید برای خوانندگان جدید عرضه می‌شود. امروز عقلانیت ویکتور فرانکل^۱ درباره‌ی بحران مداوم آرمان‌ها و ارزش‌های انسان، هنوز هم به همان اندازه‌ی زمانی که این کتاب برای اولین بار در بیش از شصت سال پیش به رشته‌ی تحریر در آمد معنادار است. این عقلانیت از تجربه‌های شخصی‌اش نشأت گرفت. در تاریخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۴۲، وقتی فرانکل سی‌وهفت‌ساله بود به همراه همسر و پدر و مادرش از خانه خود در وین بیرون رانده و به بازداشتگاه تریزینشتات^۲ تبعید شدند. در آنجا، او مهارت‌های حرفه‌ای خود را به‌عنوان یک روانکاو به کار گرفت که به زندانیان کمک کند تا بر آسیب و ضربه‌ی روحی ناشی از وضع اسفناکشان فائق آیند. او برای جلوگیری از خودکشی یک واحد دیدبانی نیز ایجاد کرد تا به همبندان خود کمک کند با نومییدی مقابله کرده و از خودکشی اجتناب کنند.

---

1. Viktor Frankl

2. Theresienstadt

فرانکل بعد از دو سال در تریزینشتات که به همنوع‌هایش کمک می‌کرد، درحالی‌که خود او از محرومیت و آزار عذاب می‌کشید، به آشویتس^۱ فرستاده شد. بعد از گذراندن چند روز در آنجا به اردوگاه کار اجباری کوفرینگ^۲ در باواریا^۳ منتقل شد که توسط اس اس اداره می‌شد. بعد از پنج ماه کار طاقت‌فرسا در شرایطی بی‌نهایت دشوار به اردوگاه دیگری به نام تورکهایم^۴ فرستاده شد، جایی که بقیه‌ی دوران اسارتش را تا لحظه آزادی سپری کرد. همسرش در بلسن^۵، پدرش در تریزینشتات و مادرش (که این کتاب را به او هدیه کرد) در آشویتس از بین رفتند. از خانواده بلافصل او، تنها خواهرش زنده ماند: او قبل از جنگ به استرالیا مهاجرت کرده بود.

این کتاب ما را به قلب ارزیابی عمیق ویکتور فرانکل از شرایط زندگی و طبیعت انسان می‌برد که خود او هم این عوامل را در تهدیدکننده‌ترین و گیج‌کننده‌ترین وضعیت‌ها تجربه کرده بود. او به یاد می‌آورد که چگونه در آخر یک‌شب کار اجباری، «تصویر روشن همسرم، ذهن مرا به‌صورتی غریب پر کرده بود. شنیدم که او جواب مرا می‌دهد، دیدم که با نگاهی صادقانه و تشویق‌کننده به من لبخند می‌زند. نگاه او در آن لحظه، حقیقی یا نه، تابناک‌تر از خورشیدی به نظر می‌آمد که در حال دمیدن بود.» او از این تصوّر به نتیجه‌ی مهمی رسید: «متوجه شدم که چگونه فردی که هیچ‌چیز در این دنیا ندارد، هنوز هم ممکن است با تعمق درباره‌ی شخصی که دوست دارد، سعادت را - حتی شده برای لحظه‌ای کوتاه - تجربه کند. در وضعیتی به‌غایت بحرانی، هنگامی که نمی‌توان با کنشی مثبت ابراز

-
1. Auschwitz
  2. Kaufering
  3. Bavaria
  4. Türkheim
  5. Belsen

وجود کرد، وقتی تنها دستاورد ممکن، تحمل ادبار به روشی درست یعنی به صورتی شرافتمندانه باشد و با یادآوری تصویری عاشقانه از معشوق خود، می‌توان به احساس خرسندی و رضایت دست یافت.»

مشاهدات ویکتور فرانکل از زمان و مکانی خاص مناسبی جهان‌شمول دارد. در قرن بیست و یکم، نتیجه‌گیری‌های او می‌تواند راهنمایی برای سرگشتگان باشد. فرانکل نوشت: «علی‌رغم تحمیل همه نوع بدویات جسمی و روانی در اردوگاه، امکان عمیق شدن زندگی معنوی وجود داشت. ممکن بود انسان‌های حساس که به یک زندگی روشنفکرانه‌ی غنی عادت داشتند، متحمل رنج‌های زیادی شوند (اغلب آن‌ها طبعی ظریف داشتند)، اما آسیب به خویشتن درونی‌شان کمتر بود. آن‌ها می‌توانستند از آن محیط وحشتناک به گوشه‌ی انزوای غنای درونی و آزادی معنوی خود پناه ببرند. تنها از این راه می‌توان این تناقض آشکار را توجیه کرد که به نظر می‌آمد بعضی زندانی‌ها زندگی اردوگاه را با اینکه بنیه‌ای قوی نداشتند به نسبت زندانی‌های دیگری که قوی‌بنیه بودند بهتر تحمل می‌کردند.»

فرانکل که در سال ۱۹۹۷ در سن نود و دو سالگی وفات یافت، در تمام طول عمرش به دنبال توضیح سرچشمه‌های کنش انسان بود و اینکه به آن کاربردی جهانی ببخشد. او به ما می‌گوید: «در نهایت انسان خودمختار است.» ظرفیت تصمیم‌گیری در مرکز وجود ما است: «انسان تنها وجود ندارد بلکه همیشه تصمیم می‌گیرد وجودش چه خواهد بود و در لحظه‌ی بعد به چه تبدیل می‌شود.» توانایی انتخاب کردن، قدرتی است که هر فرد می‌تواند از آن استفاده کند و به وی جایگاه و فضای خود را می‌بخشد:

«در زندگی، هرکس وظیفه و رسالت خاص خودش را برای اجرا دارد، مأموریتی که فرد را مقید می‌کند برای انجام آن تلاش کند. از این منظر او نه جایگزینی دارد و نه زندگی‌اش می‌تواند

تکرار شود؛ بنابراین، وظیفه‌ی هر فرد به همان اندازه منحصر به فرد است که فرصت خاص او برای انجام آن.»

وظیفه‌ی فردی، در مرکز درک فرانکل از چگونگی رفتار ما می‌باشد. او در مناسبتی پیشنهاد کرد که مجسمه‌ی آزادی آمریکا در کرانه‌ی شرقی باید با مجسمه‌ی مسئولیت‌پذیری در کرانه‌ی غربی تکمیل شود. او یک‌بار نوشت: «همه‌چیز می‌تواند از یک زن یا مرد سلب شود به‌جز یک‌چیز: آخرین آزادی‌های انسان در انتخاب راه و روش خود در رویارویی با هر وضعیت مفروض.» و برای انجام این کار، موقعیت‌هایی تقلیدناپذیر برای انتقاد از خود، یا آن‌گونه که فرانکل می‌گوید خود - تحلیلی وجود دارد: «به شیوه‌ای زندگی کن که گویی همین حالا هم برای دومین بار زندگی می‌کنی و به روشی که گویی بار اول همان‌قدر اشتباه عمل کرده بودی که اکنون هم می‌روی تا آن اشتباه را تکرار کنی!»

فرانکل بر این باور است که: «آخرین آزادی‌های انسان، توانایی انتخاب راه خود برای مقابله و حل‌وفصل هر وضعیت معین و مفروض است». وقتی دیگر نمی‌توانیم یک وضعیت را عوض کنیم، «ما با چالش عوض کردن خودمان روبرو می‌شویم.»

این کتاب راهنما و الهام‌بخش کسانی است که درک معنای زندگی، سختی‌های زندگی و رمز و رازهای زندگی برایشان سخت است ولی در پی درک این مفاهیم‌اند.

مارتین گیلبرت^۱

لندن، ۲۰۱۰

---

۱. مارتین گیلبرت یک مورخ قرن بیستم و مؤلف کتاب *هولوکاست: تراژدی یهودی‌ها* است. او یک پژوهشگر افتخاری در کالج *مرتن* در آکسفورد و پژوهشگری برجسته در هیل ساید میشیگان است.